

ورکشاپ: تهیه قانون اساسی برای جامعه مدنی

فراخوان برای درخواستی

شرح مختصر:

”بنیاد جامعه آزاد“ در راستای ایجاد دموکراسی‌های پرتحرک و شکیبیا که دولت‌های‌شان به شهروندان پاسخگو باشند، فعالیت می‌کند. انستیتوت بین‌المللی دموکراسی و مساعدت انتخاباتی (انترنشنل IDEA) یک سازمان خیره‌پیشگام در انتقال‌های دموکراتیک پایدار و در تهیه قانون اساسی دموکراتیک است.

انترنشنل IDEA یک سازمان بین‌الدولتی است که در سال 1995 با 29 کشور عضو در همه قاره‌ها ایجاد شد و هدف آن حمایت از دموکراسی در سراسر جهان و کمک به انکشاف سازمان‌ها و فرهنگ دموکراسی است. سازمان آینده آ در فصل مشترک بین تحقیق، کار میدانی و جامعه‌دوئرها، با همکاری شماری از سازمان‌ها، فرصتی برای دیالوگ فراهم می‌آورد، شبکه‌های کارشناسان را ایجاد میکند، مواد آموزشی را انکشاف میدهد و مشوره استراتژیک را در سطح بین‌المللی، منطقه‌ای و کشوری فراهم می‌کند. ”برنامه بین‌المللی قانون اساسی سازمان آینده آ“ از بدو تاسیس در سال 2005، در عرصه ارائه دانش مقایسه‌ای درباره پروسه‌های طرح و تسوید قانون اساسی و طراحی قانون اساسی، در سطح جهان پیشگام بوده و ایده آ در این عرصه‌ها مساعدت‌های مستقیم را در رابطه با چندین کشور مختلف به شمول نیپال، میانمار، سریلانکا، یمن، تونس، لیبیا، اوکرایین، سودان جنوبی، بولیویا، اکوادور و چیلی فراهم آورده است.

بنیاد جامعه باز افغانستان و انستیتوت بین‌المللی آینده آ، متقاضیان واجد شرایط و علاقمند را برای اشتراک در یک ورکشاپ 20 روزه جهت کمک به آماده ساختن سازمان‌های جامعه مدنی افغانستان برای سهم‌گیری در حفاظت و تقویت تضمین‌های دموکراتیک موجود در قانون اساسی افغانستان دعوت می‌کند.

این دوره آموزشی از سوی کارمندان انترنشنل ایده آ و مشاوران متخصص و همین‌طور فعالان جامعه مدنی متعلق به منطقه و کشورها یا نقاطی که دارای تجارب مشابه هستند ارایه خواهد شد.

هزینه کورس، هزینه سفر، غذا و اقامت برای متقاضیان کامیاب، از سوی برگزارکنندگان فراهم خواهد شد. شمار اشتراک‌کنندگان محدود به 15 نفر است.

سابقه:

قانون اساسی فعلی افغانستان، در سال 2004 توشیح شد و قرار شد که پس از انتخابات مناقشه‌انگیز ریاست جمهوری سپتمبر 2014 تعدیل شود. یک دولت وحدت ملی با اشتراک اشرف غنی به حیث رئیس جمهور و عبدالله عبدالله در پست تازه‌تاسیس ”رئیس اجرائیه“ تشکیل شد. از آن جایی که پست ریاست اجرائیه در قانون اساسی افغانستان وجود ندارد، این ضرورت سیاسی، نیاز به اصلاح قانون اساسی افغانستان را به وجود آورده است. پروسه اصلاح احتمالاً مباحثه درباره سائر مسائل مرتبط با چوکات سیاسی و حقوق بشر را نیز بدنبال خواهد داشت که میتواند منتج به اصلاحات مثبت بر اساس

تجربه 11 سال گذشته شود ولی این امکان هم موجود است که خطر تغییرات معکوس را که برابری و حفاظت قانونی را در متن فعلی قانون اساسی ضعیف کنند، به همراه داشته باشد.

همکاری فعالانه جامعه مدنی در پروسه اصلاح قانون اساسی برای موفقیت و پایداری آن بسیار مهم است. یک چنین همکاری نه تنها بحث و اقعاً جامعی را سبب خواهد شد و صدایی به جامعه وسیع و متنوع افغانستان فراتر از نخبه‌های محدود سیاسی خواهد داد، بلکه همچنین این امر، اهمیت اساسی در تحکیم ارزش‌های قوی دموکراتیک، و حفاظت‌های قانونی که از سوی گروه‌ها و افراد سیاسی محافظه‌کارِ قدرتمند در جریان پروسه اصلاح ممکن مورد حمله قرار گیرد، خواهد داشت.

اصلاح قانون اساسی به شکل فزاینده‌ای از دیدگاه شریکانی که به شکلی از اشکال در پی سهم‌گیری در آن هستند، پروسه‌ای فراگیر شده است. با در نظر داشت آن که چانه‌زنی بالای احکام قوانین و اعمال تغییرات در آنها، در قسمت اعظم 250 سالی که از عمر قوانین اساسی ملی کتبی می‌گذرد، عمدتاً بدست قشرهای کوچکی از نخبگان در یک پروسه بسته صورت گرفته، اما اصلاح قانون اساسی در روزگار مدرن - که مشارکت گسترده گروه‌های اجتماعی متفاوت و همچنان عامه مردم را در پی دارد- در کل بسیار متفاوت به نظر می‌رسد.

درحالی که امکان همکاری و سهم‌گیری انفرادی شهروندان، بطور روزافزونی از طریق اشتراک در نشست‌های مشورتی عمومی، ارایه نظرات و پیشنهادهای و فعالیت از طریق رسانه‌های اجتماعی و سائر رسانه‌ها افزایش یافته است، لیکن مشارکت موثر عامه بطور عمده، وابسته به سازمان‌های جامعه مدنی سازمان‌یافته و آگاه بوده است.

بناءً اشتراک سازمان‌های جامعه مدنی، یکی از راه‌های حیاتی برای اصلاح قانون اساسی دموکراتیک است. این اشتراک به طرُق متعددی از جمله راه‌های ذیل صورت می‌گیرد:

نماینده‌گی از منافع اجتماعی: سازمان‌های جامعه مدنی قادر به انتقال منافع اجتماعی به کسانی اند که مسئول مذاکره و طرح‌ریزی محتویات قانون اساسی هستند. این کار ممکن است شامل دادخواهی برای منافع خاص یا عموماً مشوره با مردم و انتقال نتایج آن به مرجع طرح و تصویب قانون شود.

ارایه تخصص ویژه یا فنی: برخی از سازمان‌های جامعه مدنی ممکن است که دارای تخصص مشخصی باشند که می‌تواند به ارتقای کیفیت قانون اساسی کمک کند.

نظارت: جامعه مدنی می‌تواند نقش مهمی در نظارت از فعالیت‌های مرجع طرح قانون اساسی ایفاء کند و پیشرفت‌ها را با عامه مردم شریک سازد. علاوه بر مراکز رسانه‌ای، گرایش آشکاری در بین سائر انواع سازمان‌های جامعه مدنی وجود دارد تا به حیث رابط بین مردم و مرجع طرح قانون اساسی عمل کنند (مثل البوصله در تونس).

بسیج: سازمان‌های جامعه مدنی می‌توانند که افراد، بازیگران رسانه‌ای و بین‌المللی را بسیج کنند.

آگاهی‌دهی: جامعه مدنی می‌تواند نقش بسیار مهمی در امر خطیر آموزش‌دهی به مردم درباره محتوای قانون اساسی، پروسه طرح قانون، و همچنین مسایل بنیادی و مفاهیم اساسی ایفاء کند.

برای آن که سازمان‌های جامعه مدنی از این فرصت‌ها استفاده کامل ببرند، باید با دانش و مهارت‌ها در قسمت دادخواهی، لابی‌کردن، ارتباطات و بسیج تجهیز شوند. افزون بر این، از آن جایی که پروسه‌های طرح قانون اساسی، متفاوت اند و هر

رویکرد باید متناسب با شرایط مربوطه باشد و شماری از عملکردهای ابتکاری وجود دارند که سازمان‌های جامعه مدنی می‌توانند از تجارب مقایسه‌ای بیاموزند.

در حالی که زمان اصلاحات تدریجی قانون اساسی نامشخص است، برای جامعه مدنی مهم است تا فعال باشد و در حد ممکن هرچه زودتر تلاش‌های دادخواهانه را در بین سیاستمداران، رسانه‌ها، جامعه جهانی و مردم آغاز کند.

اهداف:

- ایجاد شبکه‌ای از افراد و سازمان‌هایی که قادر به ترتیب و سازمان‌دهی فعالیت‌هایی برای حفاظت و تقویت ماهیت دموکراتیک قانون اساسی افغانستان باشند
- شناسایی کدر رهبران جامعه مدنی که قادر به انتقال ورکشاپ‌های مشابه در آینده باشند
- انکشاف استراتژی‌های کمپینی برای اشتراک سازمان‌های جامعه مدنی

ویژگی افراد شرکت کننده:

رهبران سازمان‌های دادخواهی، گروه‌های ذینفع، انجمن‌های حرفه‌ای و سائر سازمان‌های جامعه مدنی که احتمالاً در اصلاح قانون اساسی در افغانستان دخیل باشند. هیچ‌گونه آگاهی قبلی از قانون اساسی افغانستان یا قوانین اساسی سائر کشورها ضروری نیست لکن شرکت‌کنندگان باید فهم قوی از چند و چون سیاست افغانستان داشته باشند.

نحوه اشتراک:

متقاضیان باید شهروند افغانستان باشند و بتوانند در مدت برگزاری دوره آموزشی به هند سفر نمایند (درخواست‌های ویزه به کمک دفتر آینده آ و یک شریک محلی در هند انجام خواهند شد). درخواست‌ها باید از طریق ایمیل به s.bisarya@idea.int

تسلیم شوند و باید حاوی موارد ذیل باشند:

- سی‌وی (سوانح) شامل نهاد مربوطه
 - مکتوبی که علاقه و انگیزه شما را برای اشتراک در این کورس و این که چگونه انتظار دارید این آموزش را در عمل پیاده کنید توضیح دهد.
- درخواست‌هایی که به انگلیسی ارائه شوند، اولویت داده می‌شوند.

درخواست‌ها باید تا تاریخ 30 جون تحویل داده شوند.

مکان:

دهلی جدید، هند.

دوره:

سه و نیم هفته (20 روز آموزشی)

تاریخ آموزش:

5 سپتمبر 2016 تا 27 سپتمبر 2016.

محتوای کورس و شیوه‌های آموزشی:

در این دوره آموزشی، دانش و مهارت‌ها، هر دو انتقال خواهد یافت. دانش درباره طرح و چگونگی احکام قوانین اساسی مختلف، از سوی استادانی به رهبری کارمندان آینده آیین‌المللی انتقال داده میشوند که شامل متخصصان پیشرو به حیث سخنرانان مهمان در موضوعات خاص خواهند بود. از شرکت‌کنندگان بعداً خواسته خواهد شد تا رویکردهای مقایسوی را در زمینه قانون اساسی افغانستان به کار برده و مورد بحث قرار دهند. فعالیت‌های مهارتی از سوی بازیگران جامعه مدنی که قبلاً کمپین‌هایی را در پروسه‌های طرح قانون اساسی در زمینه‌های مشابه رهبری کرده‌اند، پیش برده خواهند شد.

در نیمه دوم دوره آموزشی در قالب تمرین‌های عملی، شرکت‌کنندگان در زمینه طرح استراتژی‌ها، پیام‌ها و مواد خاص کمپین خودشان، رهنمایی خواهند شد.

در دوره آموزشی از یک شیوه تعاملی و با محوریت اشتراک‌کننده استفاده خواهد شد و از شرکت‌کنندگان انتظار می‌رود فعالانه در کورس اشتراک کنند. این کورس عمدتاً به انگلیسی و با ترجمه دری ارائه خواهد شد.

مباحث عمده کورس مذکور در ذیل نشان داده شده است. متوجه باشید که این مباحث عمده نهایی نشده و ممکن است تغییر کند.

1/1	مقدمه (i) ایده آ/ افتتاح/ قواعد کورس. (ii) چیستی، چرایی و چگونگی قوانین اساسی؟
1/2	پروسه‌های تهیه قانون اساسی ساخت، اصلاح و اشتراک (i) چگونه قوانین اساسی ساخته می‌شوند؟ زمینه مقایسه. (ii) آیا اشتراک اهمیت دارد؟ مشروعیت مردمی/معامله نخبه‌ها؟
1/3	پروسه‌های تهیه قانون اساسی در کشورهای مورد منازعه (i) عملکرد منازعه-مدیریت قوانین اساسی (ii) قوانین اساسی و توافقات صلح؟
1/4	زمینه محلی (i) تاریخ قانون اساسی و فرهنگ قانون اساسی افغانستان (ii) چالش‌های منحصر به فرد؟
2/1	تحلیل قانون اساسی افغانستان از منظر مقایسوی 1. ساختار دولت: فهم ساختار دولت، ارتباط بین سه بخش دولت؛ نهادهای حقوقی و واقعیات سیاسی.

2/2	تحلیل قانون اساسی افغانستان از منظر مقایسوی: 2. مدل‌های تشریح قدرت- نظریه پیوندی و عمل؛ بخش‌های اجرایی تقسیم شده
2/3	تحلیل قانون اساسی افغانستان از منظر مقایسوی 3. دین: رابطه بین دین و دولت و ملاحظات مشخص قانون اساسی در دولت‌های اسلامی
2/4	تحلیل قانون اساسی افغانستان از منظر مقایسوی: 4. حقوق: ساختار و عملکرد حقوق قانون اساسی. نقش یک قوه قضائیه مستقل.
2/5	تفتیش جندر با استفاده از وسیله «ارزیابی قانون اساسی برای برابری زنان» از سوی آیده آ، شرکت کنندگان یک ارزیابی از برابری زنان در قانون اساسی سال 2004 انجام می‌دهند و قوت‌ها و ضعف‌های مقایسه‌ای را برای آگاهی از استراتژی‌های دادخواهی شان شناسایی می‌کنند.
2/6	ارزیابی از وضعیت دموکراسی 1 مدلی برای هدایت علاقمندی عمومی در پروسه‌های تهیه قانون اساسی، انجام ارزیابی از دموکراسی در قانون اساسی
3/1	ارزیابی از وضعیت دموکراسی 2- ادامه
3/2	اصلاحات پیشنهادی؟ (i) اولویت‌های اصلاح کدام‌ها هستند؟ (ii) آوردن اصلاحات در قانون اساسی مربوطه.
3/3	نقش سازمان‌های جامعه مدنی در اصلاح قانون اساسی فهم نقش‌های متفاوتی که سازمان‌های جامعه مدنی می‌توانند در پروسه‌های اصلاح قانون اساسی بازی کنند و چالش‌ها و فرصت‌هایی که در هر نقش در افغانستان موجود اند.
3/4	نقش سازمان‌های جامعه مدنی در اصلاح قانون اساسی- ادامه (مطالعه قضیه)
3/5	دادخواهی- مطالعه قضیه نیپال
3/6	ارتباط با رسانه‌ها چگونه می‌توان از رسانه‌ها و رسانه‌های جدید برای رساندن پیام‌ها، بسیج موکلین و جمع‌آوری نتایج عامه استفاده کرد.
4/1	ارتباط با جامعه بین‌المللی
4/2	تحلیل شریکان و نقشه برداری ترجیحی بازیگرانی که احتمالاً می‌توانند بر تغییرات قانون اساسی موثر باشند، چه کسانی هستند؟ اولویت‌های آن‌ها کدام‌ها

اند و چگونه عمل می کنند؟	
طراحی و پلان گذاری یک استراتژی کمپاین	4/3
نتیجه گیری، فیدبک و تعقیبات بعدی.	4/4